

Šeimos planavimo ir seksualinės sveikatos asociacijos

2021 m. VEIKLOS ATASKAITA

Pagrindinis dėmesys 2021 m. buvo skirtas siekimui, kad visos lytinės reprodukcinės moterų teisės būtų įgyvendintos, kad moterys galėtų pasinaudoti teise į mokslo pažangą, medikamentiniu nėštumo nutraukimu, kad būtų prieinamesnis chirurginis nėštumo nutraukimas, kad jaunimui kotracepcijos priemonės būtų kompensuojamos.

Asociacija veiksų ėmėsi įvertinusi tai, kad jau kelis dešimtmečius daugelyje Europos valstybių moterys gali naudotis medikamentiniu nėštumo nutraukimu, o Lietuvoje metodas neįteisintas, neįgyvendinta moterų žmogaus teisė į mokslo pažangą ir į pasirinkimą. Buvo surinkta informacija apie Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) keliamus standartus medikamentinio nėštumo nutraukimo paslaugos teikimui, parašytas straipsnis.

Asociacija pateikė visuomenei informaciją apie medikamentinio nėštumo nutraukimo istoriją, paplitimą, privalumus, galimas komplikacijas, kainą. Buvo surengtos kelios diskusijos su visuomene, jaunimu, politikais, moterų nevyriausybinėmis organizacijomis.

2021 m. vasario – kovo mėn. Asociacija klausė visuomenės, ar Lietuvoje reikia įteisinti medikamentinį nėštumo nutraukimą. Į klausimą atsakė 527 respondentai, kurių daugumą, 90 proc., sudarė moterys. Aukštąjį išsilavinimą nurodė turintys 83 proc. respondentų. Apklausos rezultatų duomenimis, 92 proc. respondentų teigė, kad reikia įteisinti medikamentinį nėštumo nutraukimą Lietuvoje. Apklausos rezultatai buvo pateikti per kovo 10 d. Seime vykusią spaudos konferenciją apie medikamentinį nėštumo nutraukimą, siekiant parodyti Lietuvos visuomenės pritarimą medikamentinio nėštumo nutraukimo įteisinimui Lietuvoje. <http://tavogyvenimas.lt/apklausa-ar-lietuvoje-reiketu-iteisinti-medikamentini-nestumo-nutraukima/>

2021 m. vasario – kovo mėn. Asociacija siekdama medikamentinio nėštumo nutraukimo įteisinimo Lietuvoje, parengė kreipimąsi. Kreipimąsi Facebook erdvėje galėjo pasirašyti visi norintys - asmenys ir organizacijos. Kreipimąsi pasirašė 23 organizacijos ir 725 fiziniai asmenys. Kovo 8 d. kreipimasis su visais parašais išsiųstas Sveikatos apsaugos ministerijai, Vyriausybei, Seimui ir Prezidentūrai. <http://tavogyvenimas.lt/kreipimasis-i-sveikatos-apsaugos-ministerija-del-medikamentinio-nestumo-nutraukimo-iteisinimo-lietuvoje/>

2021 m. kovo 10 d. Seime vykusioje Seimo narės Morganos Danielės spaudos konferencijoje „Moterų teisė į mokslo pažangą - medikamentinis nėštumo nutraukimas Lietuvoje" pristatytas medikamentinis nėštumo nutraukimas. Šioje spaudos konferencijoje dalyvavo ir moterų nevyriausybinių organizacijų tinklo „ReGina“ atstovė dr. Margarita Jankauskaitė, specializuoto kompleksinės pagalbos centro „Vilniaus moterų namai“ direktorė Lilija Henrika Vasiliauskė ir Vilniaus universiteto Santaros klinikos gyd. ginekologas dr. Vytautas Klimas. Visuomenei ir žiniasklaidai buvo pristatytas medikamentinis nėštumo nutraukimas ir Asociacijos iniciatyva įteisinti šį metodą Lietuvoje.

<https://www.youtube.com/watch?v=y01SUxoQlzo&t=1s>

<https://www.youtube.com/watch?v=Gn9hN8C8t4c&t=1s>

2021 m. kovo 12 d. Asociacijos direktorė Esmeralda Kuliešytė dalyvavo „Nepatogaus kino“ organizuotoje filmo „Laivas“ peržiūroje ir kartu Seimo nare Morgana Daniele, gydytoja ginekologe, iniciatyvos „Žemiau bambos“ įkūrėja Aivara Urbute bei studentėmis medikėmis Laura Miškinyte ir Saule Janušonyte aptarė filmą ir reprodukcinių teisių problemas Lietuvoje. Diskusiją moderavo žurnalistė Roberta Tracevičiūtė. <https://fb.watch/50RUhniHeh/>

Asociacija rinko medžiagą apie chirurginio nėštumo nutraukimo prieinamumą, teikė informaciją medikams, Sveikatos apsaugos ministerijai. 2021 m. gegužės 11 d. – birželio 3 d. buvo atliktas aborto paslaugos teikimo tvarkos tyrimas Lietuvos valstybinėse ligoninėse. Tyrimo tikslas - išsiaiškinti kokia yra aborto paslaugos teikimo tvarka ir ar yra laikomasi LR įstatymų, ar nėra pažeidžiamos moterų teisės. Moterų teisių pažeidimai nustatyti 2 ligoninėse. Regioninė Telšių ligoninė bandė atkalbėti moterį nuo aborto, o Kretingos ligoninės gydytojas atsakė, kad ligoninėje abortas yra neatliekamas dėl gydytojų asmeninių pažiūrų, nepaisant to, kad ligoninės tinklapyje yra pateikta aborto paslaugos kaina.

2021 m. balandžio mėn. parengtas straipsnis apie krizinio nėštumo centrus, jų veiklą nacionaliniu ir pasauliniu mastu. Pateikta informacija apie krizinio nėštumo centrų ištakas, etikos principams nusižengiančią krizinio nėštumo centrų praktiką JAV, Vilniuje veikiančią vienintelę Lietuvoje krizinio nėštumo centrą ir jo neetišką praktiką, stengiantis įkalbėti moteris gimdyti, kai jos kreipiasi dėl nėštumo nutraukimo. <http://tavogyvenimas.lt/del-krizinio-nesumo-centru-veiklos/>

2021 m. sausio 28 d. Asociacijos direktorė Esmeralda Kuliešytė dalyvavo Žaliųjų partijos organizuotame renginyje „Palaikau Lenkijos moterų teisę spręsti pačioms“. Šiame renginyje dalyvavo Žaliųjų partijos narys prof. Vytautas Nekrošius. Renginio metu kalbėta apie Lenkijos Vyriausybės priimtą nutarimą dėl nėštumo nutraukimo esant vaisiaus patologijai ir Lenkijos moterų lytinių reprodukcinių teisių situaciją.

2021 m. vasario mėn. Asociacija, su nerimu stebėdama situaciją Lenkijoje, kai moterims buvo uždrausta nutraukti nėštumą esant vaisiaus apsigimimui ar sutrikusiai vaisiaus raidai, kartu su kitomis moterų organizacijomis Lietuvoje pasirašė Lietuvos žaliųjų partijos inicijuotą kreipimąsi dėl reprodukcinės sveikatos paslaugų – vaisiaus patologijos nustatymo ir nėštumo nutraukimo dėl vaisiaus patologijos – teikimo Lenkijos pilietėms, uždraudus Lenkijoje nėštumo nutraukimą dėl vaisiaus patologijos. Kreipimasis LR Vyriausybei buvo išsiųstas 2021 m. vasario 10 d. <http://tavogyvenimas.lt/lietuvos-zaliuju-partijos-kreipimasis-i-lr-vyriausybe-del-pagalbos-lenkijos-moterims/>

2021 m. vasario mėn. Asociacija publikavo filmuką „**Ką jums reiškia feminizmas?**“. Filmuke pateiktas visuomenės atstovų požiūris į lyčių lygybę, feminizmą ir jo reikšmę. Tikrąją feminizmo reikšmę filmuko pabaigoje pažymėjo VU prof. Marija Aušrinė Pavilionienė. <https://www.youtube.com/watch?v=msSHX02iSOU>

2021 m. kovo mėn. Asociacijos darbuotojai užbaigė atmintinę mergaitėms ir moterims „**Ką reikia žinoti apie savo lytinę reprodukcinę sveikatą ir kaip ją išsaugoti**“. Atkreiptas dėmesys į svarbiausius moters gyvenimo etapus – lytinį brendimą, lytinių santykių pradžią, šeimos kūrimą, nėštumą ir gimdymą bei lytinę reprodukcinę sveikatą, pateiktos rekomendacijos. Atmintinė patalpinta Asociacijos Facebook paskyroje balandžio 7 d. Pasaulinės sveikatos dienos proga, siekiant atkreipti visuomenės dėmesį į moterų lytinę reprodukcinę sveikatą ir teises. <https://www.youtube.com/watch?v=0tLQdQUt0Ok>

Kovo mėn. Asociacija dalyvavo vebinare, kur Europos parlamentarų forumas dėl seksualinių reprodukcinę teisių pristatė Kontracepcijos atlaso apžvalgą. Asociacija lietuvių kalba parengė apžvalgos santrauką. 2020 m. Lietuva buvo priskirta blogą kontracepcijos prieinamumą turinčių šalių grupei, nes Lietuvoje nėra kontraceptinių priemonių kompensavimo sistemos, įskaitant pažeidžiamoms gyventojų grupėms ir jaunimui iki 19 m., nėra valstybinių interneto tinklapių apie kontraceptines priemones, vidutiniškai įvertintos šeimos planavimo konsultacinės paslaugos. Apžvalgos santrauka paskelbta Asociacijos tinklapyje ir Asociacijos Facebook platformoje: <http://tavogyvenimas.lt/kontracepcijos-prieinamumo-atlaso-2020-apzvalga/>

2021 m. kovo 4 d. Moterų teisių judėjimo Lietuvoje organizuotoje diskusijoje „Nėštumo nutraukimas ir aplinkos daroma įtaka moters savijautai“ dalyvavo Asociacijos direktorė Esmeralda Kuliešytė ir Vilniaus moterų namų valdybos narė psichologė Zuzana Vasiliauskaitė. Pokalbis atskleidė nėštumo nutraukimo problemas - blogesnę prieinamumą, medikų atkalbinėjimą nuo nėštumo nutraukimo, mitus apie nėštumo nutraukimo žalą. <https://www.youtube.com/watch?v=K4b59tVL3UI>

2021 m. balandžio 1 d. vyko diskusija „Ar neplanuotas nėštumas yra krizinis nėštumas?“, kurią organizavo Asociacija. Diskusijoje dalyvavo psichologė dr. Juliana Lozovska ir psichologė Zuzana Vasiliauskaitė, ją moderavo Šeimos planavimo ir seksualinės sveikatos asociacijos direktorė Esmeralda Kuliešytė. Aiškintasi, kas yra krizinis nėštumas, kodėl vyksta netinkamas psichologinis konsultavimas Vilniaus krizinio nėštumo centre, ar tikrai moterys yra bejėgės pačios nuspręsti, kas joms tinkamiausia ir kaip reikėtų vertinti plintančią krizinio nėštumo centrų praktiką. <https://www.youtube.com/watch?v=LmYwBn2cYAs> 2600 asmenų peržiūrėjo diskusiją.

2021 m. gegužės 13 d. vyko VDU Studentų atstovybės organizuota diskusija „Abortas: moters pasirinkimas ar nusikaltimas?“. Ją moderavo Asociacijos darbuotoja. Diskusijoje dalyvavo organizacijos „Stebėk Teises“ direktorė Sandra Matoškaitė bei medicinos studentė ir IFMSA - Poland narė Aleksandra Kozera. Diskusijoje aptarta moters teisė pasirinkti abortą Lietuvoje ir Lenkijoje, šios teisės ribojimo žala visuomenei. <https://fb.watch/6DP88Cw36F/>

2021 m. balandžio 15 d. į Asociaciją kreipėsi Tarptautinės Amerikos mokyklos Vilniuje moksleiviai. Jie rengė projektą apie lytines reprodukcinę teises ir aborto uždraudimą Lenkijoje. Asociacijos darbuotojai atsakė į moksleivių klausimus apie lytines reprodukcinę teises ir įvykius Lenkijoje.

2021 m. gegužės mėn. Asociacijos savanorės pateikė pasiūlymus Švietimo ir mokslo bei sporto ministerijai dėl naujai rengiamos lytinio ugdymo programos mokyklai.

2021 m. lapkričio mėn. Asociacija kreipėsi į švietimo ministrę Jurgitą Šiugždinienę dėl formuojamos mokyklinės Gyvenimo įgūdžių ugdymo programos. Asociacijai sukėlė susirūpinimą Gyvenimo įgūdžių ugdymo programos lytiškumo ir lytinės reprodukcinės sveikatos mokymo aspektai. Laiške Asociacija išdėstė savo pastabas ir paaiškinimus, kodėl reikėtų keisti kai kurias mokymo temas.

Asociacija atkreipė dėmesį į programoje moksleiviams pateikiamą temą *krizinis nėštumas*. Asociacija paaiškino, jog krizinis nėštumas nėra tapatus neplanuotam nėštumui ir nėra tyrimo objektas medicinos mokslo literatūroje. Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) pažymi, kad nėščiąjų patiriamos psichologinės problemos gali būti nesusijusios su nėštumu ir pasireikšti dėl

kitų priežasčių, todėl neplanuotas nėštumas nebūtinai turi būti krizinis. Asociacija siūlė atsisakyti šios mokslu nepagrįstos temos.

Asociacija išreiškė pastabas dėl programos temos *Natūralus šeimos planavimas*. Natūralus šeimos planavimas nėra kontracepcijos metodas, tai vaisingumo pažinimo būdas. PSO nerekomenduoja asmenims, norintiems išvengti nėštumo, naudotis Natūraliu šeimos planavimu dėl neefektyvumo bei su tuo susijusios pasekmės – galimo neplanuoto pastojimo, todėl Asociacija laiške siūlė kalbėti tik apie efektyvias jaunimui tinkamas kontracepcijos priemones, neklaidinant jaunimo dezinformacija. Asociacija akcentavo mokslu grįstos informacijos svarbą Gyvenimo įgūdžių ugdymo programoje. Pateikus priešingą mokslui informaciją, lytinis ugdymas netenka vieno iš savo tikslų – apsaugoti jaunimą nuo neplanuoto nėštumo pradėjus lytinius santykius.

Programoje taip pat pasigesta mokinių amžiui pritaikyto švietimo apie lytinę orientaciją, skirtingą lytiškumą bei lytinę tapatybę.

Asociacija išreiškė viltį, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerija atsižvelgs į pastabas, ir programos turinys bus patobulintas. Nuoroda į kreipimąsi: <http://tavogyvenimas.lt/kreipimasis-del-gyvenimo-igudziu-ugdymo-programos/>

2021 m. lapkričio pabaigoje Šeimos planavimo ir seksualinės sveikatos asociacija kartu su kitomis reprodukcinės moterų teises ginančiomis Lietuvos organizacijomis laišku kreipėsi į Lenkijos Prezidentą Andrzej Duda, Ministrą Pirmininką Mateusz Morawiecki, Seimo pirmininkę Elżbieta Witek, Senato pirmininką Tomasz Grodzki ir valdančiosios partijos „Teisė ir teisingumas“ lyderį Jarosław Kaczyński dėl mirtį sėjančio aborto įstatymo, kai dėl griežtų nėštumo nutraukimo apribojimų Lenkijos ligoninėje mirė 30-metė Izabela. Jos gyvybę gelbėti turėję medikai delsė, laukdami kol pirma nustos plakti vaisaus širdis. Medikai bijojo būti nubausti už neteisėtą nėštumo nutraukimą. Šis įvykis stipriai sukrėtė Lenkiją ir išprovokavo masinius protestus.

Kreipimesi išreikštas keturiolikos Lietuvos NVO susirūpinimas ir prašymas grąžinti Lenkijos moterims teisę pačioms nuspręsti dėl nėštumo nutraukimo.

Kreipimąsi pasirašė Šeimos planavimo ir seksualinės sveikatos asociacija ir trylika nevyriausybinių moterų žmogaus teises ginančių organizacijų: ŽIV ir AIDS paveiktų moterų bei jų artimųjų asociacija, Asociacija „Lygiai“, Naujos kartos moterų iniciatyvos, Visuomeninė organizacija „Branda“, Labdaros ir paramos fondas „Frida“, Žmogaus teisių stebėjimo institutas, Lietuvos žmogaus teisių centras, Socialinių inovacijų fondas, Europos inovacijų centras, Galimybių plėtros centras, Įvairovės ir edukacijos namai, Marijampolės rajono moterų veiklos centras, Lietuvos moterų lobistinė organizacija.

Į Asociacijos rašytą laišką sureagavo Lenkijos reprodukcinę teisių organizacijos ir Europos parlamentarų forumas už reprodukcinę sveikatą ir teises.

Nuoroda į laišką anglų kalba: <http://tavogyvenimas.lt/kreipimasis-i-lenkijos-politinius-lyderius-del-mirti-sejancio-aborto-istatymo/>

2021 m. rugsėjį Asociacija pradėjo vykdyti 15 savanorių švietėjų mokymą lytinio švietimo ir ugdymo temomis. Mokymo turinį sudarė 7 temos – abortas; kontracepcija; LPI; mergaičių brendimas; berniukų brendimas; lytinės teisės ir įvairovė; reprodukcinės teisės, sveikata, skriaudos prevencija. Mokymo kursas tęsiamas 2022 m.

2021 m. gruodžio 3d. Vilniuje per Baltojo Kaspio festivalį Asociacija kartu su Tolerantiško jaunimo asociacija (TJA), remiant Tarptautinei planuotos tėvystės federacijai, surengė diskusiją apie žmogaus teisių opozicijos veiklą Lietuvoje. Diskusijoje dalyvavo ir pranešimą pateikė Asociacijos tarybos pirmininkas Mindaugas Kluonis, politologė Jolanta Bielskienė, Vytauto Didžiojo universiteto profesorė Milda Ališauskienė, Mykolo Romerio universiteto docentas Povilas Aleksandravičius, Open Democracy žurnalistė Daiva Repečkaitė, diskusiją vedė TJA pirmininkas Artūras Rudomanskis. Diskusijos metu kalbėjo buvęs Europos Komisarų Vytenis Povilas Andriukaitis.

Nuoroda į diskusiją: <https://youtu.be/eMUWU8co7vc>

2021 m. Asociacijos tinklapyje ir Facebook paskyroje paskelbta: filmukas „Ką jums reiškia feminizmas“, atmintinė „Ką reikia žinoti apie savo lytinę reprodukcinę sveikatą ir kaip ją išsaugoti“, kontracepcijos prieinamumo atlaso 2020 apžvalga, Lietuvos žaliųjų partijos kreipimasis į LR Vyriausybę dėl pagalbos Lenkijos moterims, apklausa „Ar Lietuvoje reikėtų įteisinti medikamentinį nėštumo nutraukimą?“, kreipimasis į Sveikatos apsaugos ministeriją dėl medikamentinio nėštumo nutraukimo įteisinimo Lietuvoje, diskusija „Nėštumo nutraukimas ir aplinkos daroma įtaka moters savijautai“, „Nepatogus kinas“ diskusija apie moterų reprodukcinę teisę į medikamentinį nėštumo nutraukimą, spaudos konferencija „Moterų teisė į mokslo pažangą – medikamentinis nėštumo nutraukimas Lietuvoje“, straipsniai „Sveikatos ministras Arūnas Dulkys pritarė hormonų spiralinės kompensavimui“, „Apie medikamentinį nėštumo nutraukimą“, diskusija „Ar neplanuotas nėštumas yra krizinis nėštumas?“, straipsnis „Dėl krizinio nėštumo centrų veiklos“, moterų teisių aktyvistų iš Lenkijos istorijos: Ivona – mokytoja su misija (anglų k.), moterų teisių aktyvistų iš Lenkijos istorijos: Darjušas – sukilėlis vardan lygybės (anglų k.)“, kvietimas mokytis ir šviesti kitus.

Nuo 2020 m. gruodžio 31 d. iki 2021m. liepos 1 d. Asociacijos Facebook paskyroje pasidalintą informaciją bent vieną kartą matė 7830 Facebook naudotojų (2020 m.- 2282 naudotojų).

2021 m. Asociacijos YouTube paskelbta: „Ką reikia žinoti apie savo lytinę reprodukcinę sveikatą ir kaip ją išsaugoti“, „Ką jums reiškia feminizmas?“, spaudos konferencija „Moterų teisė į mokslo pažangą - medikamentinis nėštumo nutraukimas Lietuvoje“, diskusija „ Ar neplanuotas nėštumas yra krizinis nėštumas?“
<https://www.youtube.com/user/SeimosPlanavimoAsoc>

Narystė, kompetencijų stiprinimas

2021 m. sausio – kovo mėn. remiantis IPPF akreditacijos rekomendacijomis vyko Asociacijos įstatų taisymas. Įstatatai buvo taisyti atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Asociacijos įstatymą, Asociacijos Tarybos pasiūlymus, klausimyno Asociacijos nariams atsakymus. Įstatuose patikslintos Asociacijos veiklos rūšys ir kokioms tikslinėms grupėms jos skirtos, patikslintos narystės nutraukimo ir sustabdymo sąlygos, Asociacijos narių teisės, Asociacijos vidaus organų veikla ir Asociacijos pranešimų skelbimo tvarka. Įstatų projektas patvirtintas 2021 m. balandžio 22 d. Visuotinio susirinkimo metu.

2021 m. kovo mėn. Asociacijos darbuotojai parengė Asociacijos Etikos kodeksą. Šio dokumentų paskirtis yra apibrėžti Asociacijos darbuotojų, narių ir savanorių elgesio normas, išskirti Asociacijos veiklos etines vertybes, kuriomis turi vadovautis visi Asociacijos vardu veiklą vykdančys asmenys.

2021 m. liepos 2-8 d. sukurta Asociacijos paskyra pasaulio sutelktinio finansavimo platformoje „GlobalGiving“. Paskyros tikslas yra pritraukti finansavimą projektui „Reproductive Rights – Human Rights“.

2021 m. spalio mėnesį Asociacijos darbuotojai dalyvavo trijų dienų seminare, kurį surengė Tarptautinė planuotos tėvystės federacija, TPTF, angl. International Planned Parenthood Federation (IPPF). Seminaras skirtas supažindinti nares organizacijas su TPTF skriaudos prevencijos politika angl. Safeguarding. TPTF išskyrė keturis pagrindinius skriaudos atpažinimo, vadybos ir prevencijos principus, kuriais visos TPTF narės organizacijos turi vadovautis, įgyvendindamos skriaudos prevencijos politiką.

2021 m. pradžioje Asociacijoje buvo 9 jauni nariai. Jaunų asociacijos narių skaičius 2021 m. gruodžio mėn. – 13, narių -29.

Informacija visuomenei ir komunikacija 2021 m.

2021 m. Asociacijos direktorė Esmeralda Kuliešytė dalyvavo dešimtyje spaudos pokalbių reprodukcinių teisių ir lytinio švietimo temomis:

2021.02.05, LRT.lt portale, str. *Pasirinkusios abortą ir to nesigailinčios: poabortinę traumą sukuria demonizuojanti visuomenė.* Nuoroda: <https://www.lrt.lt/naujienos/gyvenimas/13/1336691/pasirinkusios-aborta-ir-to-nesigailincios-poabortine-trauma-sukuria-demonizuojanti-visuomene>,

2021.03.10, LRT.lt portale, str. *15-os, o jau mama: kaip demografiniams rodikliams gerinti naudojames mergaitemis.* Nuoroda: <https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/1350724/15-os-o-jau-mama-kaip-demografiniams-rodikliams-gerinti-naudojames-mergaitemis>,

2021.03.10, LRT.lt portale, str. *Siekia medikamentinio aborto įteisinimo ir įspėja – dabar moterys naudojasi juodąja rinka.* Nuoroda: <https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/1362007/siekia-medikamentinio-aborto-iteisinimo-ir-ispeja-dabar-moterys-naudojasi-juodaja-rinka>,

2021.03.14, TV3.lt portale, str. *Lietuvoje siūloma leisti medikamentinį abortą: moterims būtų lengviau.* Nuoroda: <https://www.tv3.lt/naujiena/video/lietuvoje-siuloma-leisti-medikamentini-aborta-moterims-butu-lengviau-n1085568>,

2021-03-22, LSveikata.lt portale, str. *Medikamentinis abortas: moterys nori, bet kol kas negali.* Nuoroda: <https://lsveikata.lt/aktualijos/medikamentinis-abortas-moterys-nori-bet-kol-kas-negali-13421>,

2021.07.27, LRT.lt portale, str. *Po 13-metės gimdymo specialistė ragina nesistebėti, vaiko tėvui gresia baudžiamoji atsakomybė.* Nuoroda: <https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/1458174/po-13-metes-gimdymo-specialiste-ragina-nesistebeti-vaiko-tevui-gresia-baudziamoji-atsakomybe>,

2021.08.07, TV3.lt portale, str. *Lytinis švietimas padėtų išvengti 13-mečių gimdymo: ekspertės pasakė, ką reikia keisti Lietuvoje.* Nuoroda: <https://www.tv3.lt/naujiena/lietuva/lytinis-svietimas-padetu-isyvengti-13-meciu-gimdymo-ekspertes-pasake-ka-reikia-keisti-lietuvoje-n1107999>,

2021.09.27, LRytas.lt portale, str. *Laikosi pozicijos: Lietuva užtikrins nemokamą kontracepciją merginoms nuo 15 metų.* Nuoroda: <https://www.lrytas.lt/sveikata/medicinos-zinios/2021/09/27/news/laikosi-pozicijos-lietuva-uztikrins-nemokama-kontracepcija-merginoms-nuo-15-metu-20862309>,

2021.12.15, LRT.lt portale, str. *„Tai yra nelegalu, bet moterys naudoja“: Krizinio nėštumo centras siūlo neįteisintas tabletes, kad neįvyktų abortas.* Nuoroda: <https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/1549394/tai-yra-nelegalu-bet-moterys-naudoja-krizinio-nesumo-centras-siulo-neiteisintas-tabletes-kad-neivyktu-abortas>

2021.12.15, OpenDemocracy.net portale, str. *Lithuanian groups promote ‘irresponsible’ procedure to ‘reverse’ abortions.* Nuoroda: <https://www.opendemocracy.net/en/5050/lithuanian-irresponsible-procedure-reverse-abortions/>.

Asociacijos Tarybos pirmininkas dalyvavo:

2021-12-03 vykusioje diskusijoje apie žmogaus teisių opoziciją „Atvira visuomenė ir jos priešai: opozicija žmogaus teisėms Lietuvoje“,

2021-12-09 vykusioje diskusijoje apie lyčių lygybę „Kada moteris nematoma: kai atitinka stereotipus, ar kai ne?“.

Asociacijos nariai komunikavę su spaudos atstovais **lytinės reprodukcinės sveikatos ir teisių klausimais** 2021 m.:

Asociacijos narys **Vytautas Klimas** dalyvavo keturiuose spaudos pokalbiuose:

2021.03.10, LRT.lt portale, str. *Siekia medikamentinio aborto įteisinimo ir įspėja – dabar moterys naudojami juodąja rinka.* Nuoroda: <https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/1362007/siekia-medikamentinio-aborto-iteisinimo-ir-ispēja-dabar-moterys-naudojami-juodąja-rinka>,

2021.03.31, Delfi.lt portale, str. *Priimtas sprendimas, kurį pernai dėl pasipriešinimo atšaukė Vėryga: paauglėms kompensuos hormonines spirales.* Nuoroda: <https://www.delfi.lt/sveikata/sveikatos-naujienos/priimtas-sprendimas-kuri-pernai-del-pasipriesinimo-atsauke-veryga-paauglems-kompensuos-hormonines-spirales.d?id=86827791>,

2021.12.15, LRT.lt portale, str. „*Tai yra nelegalu, bet moterys naudoja*“: *Krizinio nėštumo centras siūlo neįteisintas tabletes, kad neįvyktų abortas.* Nuoroda: <https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/1549394/tai-yra-nelegalu-bet-moterys-naudoja-krizinio-nesumo-centras-siulo-neiteisintas-tabletes-kad-neivyktu-abortas>.

2021.12.15, OpenDemocracy.net portale, str. *Lithuanian groups promote ‘irresponsible’ procedure to ‘reverse’ abortions.* Nuoroda: <https://www.opendemocracy.net/en/5050/lithuanian-irresponsible-procedure-reverse-abortions/>.

Lyčių lygybės temomis 2021 m.:

Asociacijos garbės narė **Marija Aušrinė Pavilionienė** dalyvavo dvejuose spaudos pokalbiuose: 2021.03.08, LRytas.lt portale, str. *M. A. Pavilionienė prabilo apie moterų teises Lietuvoje: „Rūpintis tik vyru ir vaikais jau yra atgyvena“.* Nuoroda: <https://www.lrytas.lt/zmones/tv-antena/2021/03/08/news/m-a-pavilioniene-prabilo-apie-moteru-teises-lietuvoje-rupintis-tik-vyru-ir-vaikais-jau-yra-atgyvena--18561081>.

2021.03.21, TV3.lt portale, str. *Pavilionienė apie lyčių lygybės siekimą: „Išprusimo stinga ir prezidentui“.* Nuoroda: <https://www.tv3.lt/naujiena/video/pavilioniene-apie-lyciu-lygybes-siekima-isprusimo-stinga-ir-prezidentui-n1085888>.

2021.11.25, Asociacijos narys **Artūras Rudomanskis** dalyvavo „Baltojo kaspino“ festivalio spaudos konferencijoje, skirtoje atkreipti dėmesį į smurtą artimoje aplinkoje. Nuoroda į TV3.lt portalo straipsnį apie konferenciją: <https://www.tv3.lt/naujiena/lietuva/skambina-pavojaus-varpais-pernai-tai-pareikalavo-net-28-gyvybiu-nupiese-ir-tipini-smurtautojo-portreta-n1126012>.

LGBTQ+ asmenų teisių, žmogaus teisių temomis 2021 m.

Asociacijos narys **Artūras Rudomanskis** dalyvavo penkiuose spaudos pokalbiuose: 2021.03.10 Delfi.lt portale, str. *Artūras Rudomanskis. Šnabždesių politikos triukšmas.* Nuoroda: <https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/arturas-rudomanskis-snabzdesiu-politikos-triukšmas.d?id=86619337>.

2021.10.16, 15min.lt portale, str. *Žmogaus teisių gynėjas A. Rudomanskis: LGBTQ+ migrantai Lietuvoje nelaukiami.* Nuoroda: <https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/zmogaus-teisiu-gynejas-a-rudomanskis-lgbt-migrantai-lietuvoje-nelaukiami-56-1582338>.

2021.10.25, LRT.lt portale, str. *Atskirai migrantų centre laikomi LGBTQ+ asmenys pasieniečių vertinami kaip ramiausi, tačiau nevyriausybininkai rėžia: žmonės čia laikomi kaip šunys.* Nuoroda: <https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/1527742/atskirai-migrantu-centre-laikomi-lgbtqplus-asmenys-pasienieciu-vertinami-kaip-ramiausi-taciau-nevyriausybininkai-rezia-zmones-cia-laikomi-kaip-sunys>.

2021.11.16, LRytas.lt portale, str. *LGBTQ+ bendruomenei priklausantis abiturientas prabilo apie patirtį mokykloje: grasinimai kartais tampa veiksmais, bet mokytojai nedaro nieko.* Nuoroda: <https://www.lrytas.lt/lietuvsdiena/aktualijos/2021/11/16/news/lgbtq-bendruomenei-priklausantis-abiturientas-prabilo-apie-patirti-mokykloje-grasinimai-kartais-tampa-veiksmais-bet-mokyt-21413802>.

2021.12.29, Diena.lt portale, str. *Žmogaus teisių gynėjas: prieglobsčio paprašymas nėra kažkoks nusikaltimas.* Nuoroda: <https://www.diena.lt/naujienos/lietuva/salies-pulsas/zmogaus-teisiu-gynejas-prieglobscio-paprasymas-nera-kazkoks-nusikaltimas-1057449>.

Per 2021 m. Asociacijos **Facebook** paskyroje buvo patalpinta 60 įrašų ir naujienų.

2021 m. Asociacijos Facebook paskyra užbaigė turinti 919 „patinka“ paspaudimų.

2021 m. Asociacijos Facebook paskyra užbaigė turinti 921 sekėją.

Nuo 2021 m. liepos 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d. Asociacijos Facebook paskyroje pasidalintą informaciją bent vieną kartą matė 1097 Facebook naudotojai (2021 m. pirmąjį pusmetį-7830 naudotojų). Iš viso per 2021 m. Asociacijos Facebook paskyroje pasidalintą informaciją matė 8927 Facebook naudotojai.

Socialinių tinklų įrašas sulaukęs **didžiausio susidomėjimo** 2021 m. buvo **diskusija „Ar neplanuotas nėštumas yra krizinis nėštumas?“**, Facebook paskyroje turinti apie 2600 peržiūrų, 21 „patinka“ paspaudimų, 97 komentarus ir 12 pasidalinimų.

2021 m. Asociacijos **YouTube** paskelbta: „Ką reikia žinoti apie savo lytinę reprodukcinę sveikatą ir kaip ją išsaugoti“, „Ką jums reiškia feminizmas?“, spaudos konferencija „Moterų teisė į mokslo pažangą - medikamentinis nėštumo nutraukimas Lietuvoje“, diskusija „Ar neplanuotas nėštumas yra krizinis nėštumas?“. <https://www.youtube.com/user/SeimosPlanavimoAsoc>

Asociacijos **tinklapyje** 2021 m. buvo publikuota 21 naujiena:

Filmukas „Ką jums reiškia feminizmas?“. Nuoroda: <http://tavogyvenimas.lt/filmukas-ka-jums-reiskia-feminizmas/> ;

Atmintinė „Ką reikia žinoti apie savo lytinę reprodukcinę sveikatą ir kaip ją išsaugoti“. Nuoroda: <http://tavogyvenimas.lt/atmintine-ka-reikia-zinoti-apie-savo-lytine-reprodukcine-sveikata-ir-kaip-ja-issaugoti/> ;

Kontracepcijos prieinamumo atlaso 2020 apžvalga. Nuoroda: <http://tavogyvenimas.lt/kontracepcijos-prieinamumo-atlaso-2020-apzvalga/> ;

Lietuvos žaliųjų partijos kreipimasis į LR vyriausybę dėl pagalbos Lenkijos moterims. Nuoroda: <http://tavogyvenimas.lt/lietuvas-zaliuju-partijos-kreipimasis-i-lr-vyriausybe-del-pagalbos-lenkijos-moterims/> ;

Apklausa „Ar Lietuvoje reikėtų įteisinti medikamentinį nėštumo nutraukimą?“. Nuoroda: <http://tavogyvenimas.lt/apklausa-ar-lietuvoje-reiketu-iteisinti-medikamentini-nestumo-nutraukima/> ;

Kreipimasis į Sveikatos apsaugos ministeriją dėl medikamentinio nėštumo nutraukimo įteisinimo Lietuvoje. Nuoroda: <http://tavogyvenimas.lt/kreipimasis-i-sveikatos-apsaugos-ministerija-del-medikamentinio-nestumo-nutraukimo-iteisinimo-lietuvoje/> ;

Diskusija „Nėštumo nutraukimas ir aplinkos daroma įtaka moters savijautai“. Nuoroda: <http://tavogyvenimas.lt/diskusija-nestumo-nutraukimas-ir-aplinkos-daroma-itaka-moters-savijautai/> ;

„Nepatogus kinas“ diskusija apie moterų reprodukcinę teisę į medikamentinį nėštumo nutraukimą. Nuoroda: <http://tavogyvenimas.lt/nepatogus-kinas-diskusija-apie-moteru-reprodukcineteise-i-medikamentini-nestumo-nutraukima/> ;

Spaudos konferencija „Moterų teisė į mokslo pažangą – medikamentinis nėštumo nutraukimas Lietuvoje“. Nuoroda: <http://tavogyvenimas.lt/spaudos-konferencija-moteru-teise-i-mokslo-pazanga-medikamentinis-nestumo-nutraukimas-lietuvoje/> ;

Apie medikamentinį nėštumo nutraukimą. Nuoroda: <http://tavogyvenimas.lt/apie-medikamentini-nestumo-nutraukima/> ;

Sveikatos ministras Arūnas Dulkys pritarė hormonų spiralės kompensavimui. Nuoroda: <http://tavogyvenimas.lt/sveikatos-ministras-arunas-dulkys-pritare-hormonu-spirales-kompensavimui/> ;

Diskusija „Ar neplanuotas nėštumas yra krizinis nėštumas?“. Nuoroda: <http://tavogyvenimas.lt/diskusija-ar-neplanuotas-nestumas-yra-krizinis-nestumas/> ;

Dėl krizinio nėštumo centrų veiklos. Nuoroda: <http://tavogyvenimas.lt/del-krizinio-nestumo-centru-veiklos/> ;

Moterų teisių aktyvistų iš Lenkijos istorijos: Ivona – mokytoja su misija (anglų k.). Nuoroda: <http://tavogyvenimas.lt/moteru-teisiu-aktyvistu-is-lenkijos-istorijos-ivona-mokytoja-su-misija-anglu-k/> ;

Moterų teisių aktyvistų iš Lenkijos istorijos: Darjušas – sukilėlis vardan lygybės (anglų k.). Nuoroda: <http://tavogyvenimas.lt/moteru-teisiu-aktyvistu-is-lenkijos-istorijos-darjusas-sukilelis-wardan-lygybes-anglu-k/> ;

Nėštumo nutraukimo prieinamumo ribojimas Lietuvos ligoninėse. Nuoroda: <http://tavogyvenimas.lt/nestumo-nutraukimo-prieinamumo-ribojimas-lietuvos-ligoninese/> ;

Kvietimas mokytis ir šviesti kitus. Nuoroda: <http://tavogyvenimas.lt/kvietimas-mokytis-ir-sviesti-kitus/> ;

Rugsėjo 26 – pasaulio kontracepcijos diena. Nuoroda: <http://tavogyvenimas.lt/rugsejo-23-pasaulio-kontracepcijos-diena/> ;

Rugsėjo 28 – tarptautinė saugaus aborto diena. Nuoroda: <http://tavogyvenimas.lt/rugsejo-28-tarptautine-saugaus-aborto-diena/> ;

Kreipimasis dėl Gyvenimo įgūdžių ugdymo programos. Nuoroda: <http://tavogyvenimas.lt/kreipimasis-del-gyvenimo-igudziu-ugdymo-programos/> ;

Kreipimasis į Lenkijos politinius lyderius dėl mirtį sėjančio aborto įstatymo. Nuoroda: <http://tavogyvenimas.lt/kreipimasis-i-lenkijos-politinius-lyderius-del-mirti-sejancio-aborto-istatymo/> .